

KILPAILUVIRASTO
KONKURRENSVERKET

LAUSUNTO
Dnro 1055/72/08

1 (3)

30.1.2009

Oikeusministeriö
Lainvalmisteluosasto

Lausuntopyyntö
OM12/41/2007
OM004:00/2008

Handwritten notes:
82.1.2009
ad 12.41 2007

KÄSITTELYN JOUTUISUUS HALLINNOSSA JA OIKEUSSUOJAKEINOT KÄSITTELYN VIIVÄSTYESSÄ

Oikeusministeriö on pyytänyt Kilpailuvirastolta lausuntoa niin kutsutun Passiivisuustyöryhmän mietinnöstä ”Käsittelyn joutuisuus hallinnossa ja oikeussuojakeinot käsittelyn viivästyessä”. (Oikeusministeriön työryhmämietintö 2008:5). Kilpailuvirasto esittää lausuntonaan seuraavan.

Työryhmämietinnössä ehdotetaan säädettäväksi hallintoviranomaiselle velvollisuus asettaa ja julkaista tieto asianosaisen vireillepanemien, asianosaisen oikeutta, etua tai velvollisuutta koskevien asioiden kohtuullisista käsittelyajoista. Lisäksi ehdotetaan, säädettäväksi kiirehtimisvaatimuksesta sekä viivästysvalituksesta. Jos asian käsittely viranomaisessa viivästyisi, asianosainen voisi tehdä viranomaiselle kiirehtimisvaatimuksen, johon viranomaisen tulisi vastata määräajassa. Asianosainen voisi tehdä viivästysvalituksen, jos hän on tyytymätön viranomaisen kiirehtimisvaatimukseen antamaan vastaukseen.

Työryhmämietinnön mukaan uudistus koskisi vain asianosaisen oikeutta, etua tai velvollisuutta koskevia asioita, jotka viranomaisen ratkaisee asianosaisen vireillepanon pohjalta hallintopäätöksellä. Tyypillisiä tällaisia asioita olisivat erilaiset hallinnolliset luvat ja taloudelliset etuudet.

Mietinnön mukaa uudistuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät kaikki viranomaisaloitteiset asiat. Tällaisena asiana on mainittu mm. Kilpailuviraston velvollisuus tutkia väitetty kilpailunrajoitus. Kilpailuvirasto toteaa, että kilpailunrajoitusasioiden rajaaminen mietinnössä ehdotetulla tavoin uudistuksen soveltamisalan ulkopuolelle on perusteltua. Kilpailunrajoitustapausten käsittely edellyttää asian laajaa selvittämistä sekä monipuolista taloudellista ja oikeudellista arviointia. Mietinnössä ehdotettujen uudistusten ei Kilpailuviraston näkemyksen mukaan voida katsoa luontevasti soveltuvan tällaisten asioiden käsittelyyn, sillä yksittäiset kilpailunrajoitusasiat ovat vaikeasti keskenään vertailtavissa, jolloin käsittelymääräaika-asettaminen olisi ongelmallista. Ehdotetuille uusille oikeussuojakeinoille ei kilpailunrajoitusasioiden käsittelyssä voida myöskään katsoa olevan tarvetta, sillä asian käsittely ei yrityskauppatapeuksia lukuun ottamatta tule vireille päätöksen kohteena olevan asianosaisen aloitteesta. Lisäksi kilpailunrajoitustapausten käsittelyyn liittyy usein vastakkaisia intressejä, jotka tekevät määräaika- ja ehdotettujen uusien oikeussuojakeinon käytön ongelmalliseksi.

30.1.2009

Kilpailuvirasto toteaa, että kilpailunrajoituslaissa on asetettu Kilpailuvirastolle velvoite käsitellä *yrittyskaupat* kiinteän määräajan kuluessa. Lain 11 e § mukaan Kilpailuvirasto tutkii yrittyskauppaa koskevan ilmoituksen välittömästi. Ensi vaiheessa kilpailuvirasto ratkaisee, onko asiassa ryhdyttävä jatkoselvitykseen. Jos se ei anna päätöstä jatkoselvitykseen ryhtymisestä kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta tai jollei se aseta ehtoja tai tee esitystä yrittyskaupan kieltämiseksi kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se päätti jatkoselvitykseen ryhtymisestä, yrittyskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Mietinnössä ehdotetut uudet oikeussuojakeinot eivät näin ollen ole tarpeen, sillä laissa asetetun määräajan noudattamatta jättäminen johtaa yrittyskaupan hyväksymiseen.

Kilpailuvirasto toteaa lisäksi, että kilpailunrajoituslain uudistamista selvittänyt työryhmä, joka on luovuttanut mietintönsä 29.1.2009, on mietinnössään hylännyt kilpailunrajoitusasioiden käsittelylle asetettavat määräajat keinona tehostaa asioiden käsittelyä Kilpailuvirastossa. Työryhmä totesi mietinnössään, että määräaikojen asettaminen olisi ongelmallista asiaryhmien erilaisuuden ja kilpailunrajoitusasioiden monimutkaisen taloudellisen luonteen vuoksi. Lisäksi työryhmä totesi, että Kilpailuvirastossa käsiteltäviin asioihin liittyvät erilaiset intressit rajoittavat käsittelymääräaikojen käyttökelpoisuutta. Työryhmän mukaan keskeisimmin kilpailunrajoitusasioiden käsittelyä voidaan tehostaa selkeyttämällä Kilpailuviraston mahdollisuuksia keskittyä kilpailulain tavoitteen kannalta olennaisten kilpailunrajoitusten tutkintaan.

Näin ollen Kilpailuvirasto katsoo, että Passiivisuustyöryhmän mietinnössään ehdottama rajaus, jonka mukaan kilpailunrajoitustapausten selvittäminen ei kuuluisi uudistuksen soveltamisalan piiriin, on perusteltu. Kilpailuvirasto pitää perusteltuna, että uudistuksen soveltamisalan ulkopuolelle rajattaisiin tilanteet, joissa passiivisuuteen reagoivat yleensä muut kuin viranomaistoiminnan kohteet. Tällaisina muina tahoina mietinnössä on mainittu mm. kilpailevat yritykset kilpailunrajoitustapausten käsittelyssä.

Kilpailuvirasto kiinnittää kuitenkin oikeusministeriön huomiota siihen, että kilpailunrajoitusasioita koskevassa markkinaoikeuden ratkaisukäytännössä myös yrityksen, joka on tehnyt asiassa Kilpailuvirastolle toimenpidepyynnön, mutta joka ei ole Kilpailuviraston päätöksen kohde, on saatettu katsoa olevan asianosainen. Koska ehdotettujen säännösten soveltamisala on rajattu nimenomaisesti asianosaisuuden perusteella, Kilpailuvirasto katsoo, että ehdotettujen hallintolain 23 a – 23 e §:ien perusteluissa tulisi tuoda selkeästi ilmi, että lainkohtia ei sovelleta kilpailunrajoitusasioiden käsittelyyn. Toinen vaihtoehto olisi täsmentää soveltamisalan rajausta siten, että soveltamisalaan kuuluvat ainoastaan tapaukset, joissa asia on tullut vireille nimenomaisesti päätöksen kohteena olevan asianosaisen aloitteesta. Soveltamisalan rajaaminen pelkän asianosaisuuden perusteella ilman edellä mainittuja lisärajauksia on mahdollisesti omiaan johtamaan epäselvyyteen siltä osin, kuin on kyse uudistuksen soveltumisesta kilpailunrajoitusasioiden käsittelyyn.

Lausuntopyynnössä on lisäksi pyydetty lisäksi yleisesti listaamaan säännökset, joissa viranomaiselle on asetettu velvoite käsitellä asia määräajan kuluessa. Kilpailuvirasto katsoo, että jäljempänä todetut kilpailunrajoituslakiin sisältyvät määräajat jäävät Passiivisuustyö-

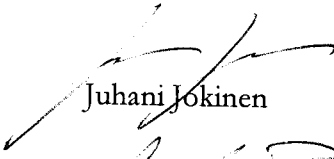
30.1.2009

ryhmän tarkoittamalla tavalla viranomaisaloitteisina ehdotetun uudistuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

Kilpailunrajoituslain 22 §:n mukaan *seuraamusmaksua* ei saa määrätä 4 tai 6 §:n tai EY:n perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan säännösten rikkomisesta, ellei esitystä markkinaoikeudelle ole tehty viidessä vuodessa siitä, kun kilpailunrajoituksen voimassaolo on lakannut tai kun Kilpailuvirasto on saanut tiedon kilpailunrajoituksesta.

Lain 14 §:n mukaan, jos kilpailunrajoituksen soveltaminen tai toimeenpaneminen on tarpeen estää välittömästi, Kilpailuvirasto voi antaa *väliaikaisesti* tätä tarkoittavan *kiellon*. Kilpailuvirasto voi myös väliaikaisesti velvoittaa elinkeinonharjoittajan toimittamaan hyödykkeitä toiselle elinkeinonharjoittajalle vastaavanlaisilla ehdoilla kuin hän tarjoaa niitä muille elinkeinonharjoittajille. Kilpailuviraston on tehtävä pääasiaa koskeva päätöksensä tai esitys markkinaoikeudelle seuraamusmaksun määräämisestä 60 päivän kuluessa väliaikais määräyksen antamisesta. Markkinaoikeus voi Kilpailuviraston edellä tarkoitettuna määräaikana tekemästä hakemuksesta pidentää tätä aikaa. Jos Kilpailuvirasto ei tee pääasiaa koskevaa päätöstä tai esitystä säädetyssä määräajassa, kiello tai velvoite raukeaa.

Ylijohtaja

Juhani Jokinen

Tutkimuspäällikkö

Arttu Juuti